

ŠTEV. 3.

LETNIK XXX.

NARODNI GOSPODAR

**GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“
V LJUBLJANI.**

V LJUBLJANI, DNE 15. MARCA 1929.

TISK ZADRUŽNE TISKARNE V LJUBLJANI.

VSEBINA: Dr. Basaj: Na glavno skupščino! — A. Kralj: Zadržno gibanje v Sloveniji v 1. 1928. — J. Benko: Zadržništvo — moč malega naroda. — Proti rentnemu davku in proti oprostitvi zadrug. — Vprašanja in odgovori. — "Zadržništvo. — Gospodarstvo.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 3, I. 1929.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Ambrusu, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 7. aprila 1929 pop. ob 3. uri v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Živinorejske in mlekar-ske zadruge v Ambrusu, r. z. z. n. z., se bo vršil na praznik Marijinega oznanenja dne 25. marca 1929 pop. ob 3. uri v uradnem prostoru tukajšne hranilnice. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojil-nice v Blagovici, r. z. z. n. z., se bo vršil 25. mar-ca 1929 ob 3. uri pop. v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

Občni zbor Nabavne in prodajne zadruge na Boh. Belj, r. z. z. n. z., se vrši v župnišču ob 15. uri dne 24. marca 1929. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. rač. zaključek za leto 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. prememba pravil. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Bučki, r. z. z. n. z., se bo vršil v posojilničnem pro-storu dne 25. marca 1929 ob 3. uri pop. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 3. volitev načelstva in nad-zorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice Cer-klje ob Krki, r. z. z. n. z., se bo vršil v uradnih pro-storih na velikonočni ponedeljek 1. aprila 1929 po prvi sv. maši. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 4. event. volitev. 5. slučajnosti.

Redni letni občni zbor Sodarske zadruge na Češnjici, r. z. z. n. z., se bo vršil v torek dne 2. aprila 1929 ob 9. uri dop. v zadržnih prostorih na Češnjici s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrdilo računskega zaključka. 4. či-

tanje revizijskega poročila. 5. volitev a) načelstva b) nadzorstva, c) razsodišča. 6. slučajnosti.

Občni zbor Gospodarske zadruge na Češ-njici, r. z. z. n. z., se bo vršil 1. aprila 1929 ob 3. uri pop. v zadržnih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1928. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. čitanje revizijskega poročila. 7. slučaj-nosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dobu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 24. marca 1929 ob 15. uri v mali dvorani društvenega doma. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 4. poročilo o izvršeni reviziji. 5. sprememba pravil. 6. volitev načelstva in nadzorstva. 7. slučajnosti.

Občni zbor Čevljarsko gospodarske za-druge na Dobračevi pri Zireh, r. z. z. n. z., se vrši dne 7. aprila 1929 ob 3. uri v zadržnih prostorih z naslednjim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nad-zorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1928. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučaj-nosti.

Redovita glavna skupščina Zadruge za štednju i zajmove u Dol. Vidovcu, r. z. s. n. j., održavat će se na dan 25. marta 1929 u 13. sati u prostorijama Stjepana Dominic, tajnika br. 242 sa sledećim dnevnim redom: 1. izveštaj upr. odbora. 2. izveštaj nadz. odbora. 3. odobrenje zaključnog računa i bilance. 4. izbor nadzornog odbora. 5. event-ualno.

Občni zbor Bikorejske zadruge v Drago-tincih, r. z. z. n. z., se vrši dne 7. aprila 1929 pop. ob 2. uri pri bikorejcu Vrzel Leonu v Dragotincih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1929. 3. volitev novega odbora. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Gornjem gradu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 21. aprila 1929 ob pol 3. uri pop. v uradnem prostoru v Gornjem gradu s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje računskega zaključka za leto 1928. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Horjulu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 7. aprila 1928 pop. ob 3. uri v zadržnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za 1. 1928. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. prememba pravil. 6. slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25.— Din na leto, za pol leta 12:50 Din.
Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Dr. Basaj.

Na glavno skupščino!

(Ob desetletju po vojni.)

Zopet nas vabi Zadružna zveza v Ljubljani, da se snidemo zadrugarji na naše pomladansko zborovanje. Vabi nas, da nam predloži račun o svojem delu v preteklem letu in da ji mi ta račun odobrimo.

Toda Zvezino poročilo in zvezine račune za leto 1928 moremo pravilno soditi le v zvezi s poročilom in z računi prejšnjih let, celega desetletja po vojni, ki pomeni svojo dobo, svoj razvoj v našem ljudskem zadrugištvu. Desetletje po vojni je doba težav in preizkušnje, v kateri so žal premnoge zadružne organizacije podlegle.

Pomisliti moramo, da je Zveza s svojimi članicami preživela težke čase svetovne vojne, katera ji je z novimi državnimi mejami odtrgala od živega telesa lepo število zadrug. (In žal da so te zadruge danes na Goriškem, v Istri in v Trstu izgubile svojo matico in jih sedaj silijo, da se vživijo v režim, ki pomeni vse poprej kakor svobodo zadrugištva).

Pomisliti moramo dalje, da je Zadružna zveza v času svetovne vojne doživela **razkol**, ki je povzročil našemu ljudskemu zadrugištvu ogromno škodo, še večjo v moralnem kakor v materijelnem oziru, čeprav je tudi poslednja dosegla težke milijone. Toda Zveza je pokazala veliko dobre volje in še več požrtvovalnosti, čeprav je lahko sigurno ra-

čunala in to tudi doživela, da ji je bila v zahvalo le nevhvaležnost in da se je zopet enkrat tu kot že pogosto v življenju pokazala resničnost pregovora, da je „dobrota sirota“.

Pomisliti moramo, da je šla Zveza in vse njene zadruge skozi težko in gospodarsko tako **opasno dobo inflacije**, mnogokrat zvezane s spekulacijo. Blagovno zadrugišтво vseh vrst je tedaj utrpelo težke rane, ki še danes niso vse zaceljene. Tudi tu se je Zveza držala človeškega načela: „vse razumeti — vse odpustiti“. Kljub globokim ranam, ki so se pokazale na zadrugišnem organizmu, ni obupavala, temveč pomagala in delala v upanju, da poštena stvar mora zmagati in da vztrajnost mora roditi uspehe. Danes lahko rečemo, da so tisti časi že za nami, čeprav imamo tupatam na nje še preveč občutne in sveže spomine.

Žal, da ni bilo tako pri vseh zadrugišnih organizacijah. Zgodovina zadrugištva v naši državi nam bo poročala, da so v tistih časih podlegle tri stare in velike zadrugišne organizacije. Da je bilo pri teh treh mogoče izvesti mirno likvidacijo, so bili potrebni milijonski državni prispevki.

V zvezi z inflacijo je Zveza tudi preživljala težko dobo spekulacije z obrestno mero. Tako nalezljiva je bila ta bolezen, da celo vse zadrugišne matice niso ostale pred njo popolnoma varne. Zveza se je kljub silnemu pritisku od vseh strani

tudi v teh časih splošne zmedenosti zavedala, katero pot mora hoditi in kaj je bistvena naloga ljudskega zadrugištva. Odločno je stopila v borbo proti pretirani, čeljudski in nezadrugi obrestni meri in z avtoriteto, ki jo ima le ona v vrstah slovenskega zadrugištva, se ji je posrečilo prav kmalu v vprašanju obrestne mere vspostaviti red v svojih vrstah.

Če Zvezino delo in račune presojamo v zvezi z ravnokar naštetimi težavami v povojnih letih, potem nas mora tembolj navdati s spoštovanjem in zaupanjem tista doslednost, vztrajnost in energija, s katero Zveza vsa leta premaguje težave na vse strani in kljub tem težavam stalno raste in napreduje. Zveza stopnjema, toda nevzdržno širi in okrepljuje obstoječe zadrugišne postojanke in ravno tako vztrajno in nevzdržno zavzema tudi nove. Leto za letom priraščajo nove zadruge, se konsolidirajo in širijo obstoječe, rastejo Zvezine naložbe, rezerve, deleži itd.

Ko bomo šli na glavno skupščino, bomo zlasti imeli v vidu tri stvari. Predvsem bomo o Zvezinem poročilu sodili z zavestjo, da se je Zveza vedno pokazala kot zdravo matico, ki je svojim članicam ne le stroga sodnica, ampak tudi požrtvovalna pomočnica. Le z njeno požrtvovalno pomočjo je bilo mogoče zdraviti globoke rane inflacije in združiti zadruge v resnični solidarnosti za pomoč slabim. Zveza s svojimi nad 500 članicami v preteklem desetletju ni doživela niti enega poloma. S tem si je Zveza pridobila največje rezerve, ki jih sploh more imeti kaka zadrugišna organizacija: to je splošno zaupanje zadrug v svojo matico in splošno zaupanje ljudstva v njene zadruge.

Drugič pa samopožrtvovalnosti Zveze mora odgovarjati zadrugišna disciplina vseh članic. Disciplina predvsem v tem smislu, da se razkol v zadrugištvu, ki nam je že

prvič povzročil tako težko škodo, ne sme več ponoviti brez odgovornosti za vse krivce. Ako bi se po težkih izkušnjah prvega razkola našle zadruge, ki bi z nediscipliniranostjo same sebe pehale v nesrečo, potem mora biti v Zvezi in njenih članicah toliko odločnosti, da tako izdajstvo na edinosti ljudskega zadrugištva prepuste zasluženi kazni. Če je bil enkratni razkol draga šola, je te drage šole gotovo najvažnejši nauk, da nas bo v bodoče le stroga zadrugišna disciplina obvarovala škode in kazni, ki je po dosežanjih izkušnjah vedno sledila nediscipliniranosti.

Zadrugišna disciplino moramo držati tudi glede nalaganja odvišnega denarja. Čim bolj bo vladala med članicami ta disciplina, tem odločilnejši bodo postajali na denarnem trgu zadrugiški prihranki. Čim bolj bo vladala zadrugišna disciplina, temmanj bo ljudstvo trpelo škode radi nediscipliniranih zadrug. Zato mora skupščina pod svojo najvišjo avtoriteto naložiti vodstvu Zveze, da je v vprašanju zadrugišne discipline neizprosno dosledno.

Tudi še tretje moramo omenjati, če hočemo delo Zveze v preteklem desetletju prav oceniti. Zveza je mogla premagovati vse težave, nuditi vsestransko pomoč in hoditi pot notranjega pojačevanja le oprta na zvestobo in zavednost svojih zadrugišnikov. In te velike opore se Zveza dobro zaveda in je za njo hvaležna.

Zberimo se torej v velikem številu, da skupno praznujemo naš zadrugiški dan. Dobili bomo novega poguma, ko bomo videli, kako močna je zadrugišna armada. Dobili bomo novih pobud in idej, da bomo v borbi vsakdanjega življenja držali svoje oči uprte v najvišje zadrugišne cilje. Pa tudi vodstvo Zveze bo dobilo v stvarni debati marsikak dragocen nasvet od praktičnih zadrugišnih delavcev.

A. Kralj:

Zadružno gibanje v Sloveniji v l. 1928.

Objave, ki jih v Uradnem listu objavljajo trgovska sodišča, podajajo o zadružnem gibanju v Sloveniji v l. 1928 sledečo sliko:

1. Novih zadrug je bilo lansko leto vpisanih v zadružni register vsega skupaj 64 (v l. 1927 pa 46) in to v okolišu trgovskega sodišča v Ljubljani 25, v Novem mestu 5, v Celju 7 in v Mariboru 27.

Kreditnih zadrug je bilo ustanovljenih 10 (2 v okrožju trgovskega sodišča v Ljubljani, 1 v Celju in 7 v Mariboru in sicer tu razen ene vse v Prekmurju). Nabavnih (konsumnih) zadrug se je osnovalo 6 (3 v okolišu trgovskega sodišča v Ljubljani, 3 v Mariboru). Tudi mlekarских zadrug je bilo vpisanih 6 (4 pri trg. sodišču v Ljubljani, 1 v Novem mestu in 1 v Mariboru). Agrarnih zajednic se je ustanovilo 6 (vse v okolišu trg. sodišča v Mariboru). Živinorejskih zadrug se je na novo osnovalo 3 (1 Novo mesto, 2 Celje), in kmetijskih strojnih tudi 3 (vse v okolišu trg. sodišča v Ljubljani). Dalje sta bili ustanovljeni 2 vinarski in sadjarski zadrugi (obe v območju trg. sodišča v Mariboru). Dalje je bila ustanovljena 1 zadruga za vnovčevanje lesa (Celje) in 3 zadružne elektrarne (1 Ljubljana, 1 Novo mesto in 1 Celje). Največ je bilo osnovanih stavbinskih zadrug, namreč 14 (6 v okolišu trg. sodišča v Ljubljani, 1 Novo mesto, 1 Celje in 6 Maribor). Založniška zadruga je bila ustanovljena 1 (Ljubljana), vodovodne pa 3 (2 Ljubljana, 1 Celje), obrtna samo 1 (Ljubljana). Dalje je bila ustanovljena: 1 poljedelska zakupna zadruga (Ljubljana), 1 kmet-ska zavarovalna zadruga (Ljubljana), 1 zadruga za zavarovanje goveje živine (Novo mesto), 1 za izdelovanje brezalkoholnih pi-jac (Maribor) in 1 prometna (Maribor).

V tem številu novih zadrug nista všteti 2 zadrugi za poljedelski kredit (v Pišecah in v Globokem), ker nista organizirani po zadružnem zakonu iz l. 1873, ampak po zakonu o poljedelskem kreditu.

2. V likvidacijo je v l. 1928 stopilo vsega skupaj 30 zadrug (predlanskim 28) in sicer v okolišu trgovskega sodišča v Ljubljani 15, v Novem mestu 2, v Celju 5 in v Mariboru 8.

Izmed zadrug, ki so lansko leto stopile v likvidacijo, je 5 kreditnih zadrug (vse v okolišu trgovskega sodišča v Mariboru), 7 nabavnih in konsumnih (Ljubljana 4, Celje 2, Maribor 1), 2 mlekarских (Ljubljana 1, Celje 1), 1 agrarna zajednica (Maribor), 1 kmetijsko-strojna (Ljubljana), 2 lesni (Ljubljana 1, Novo mesto 1), 2 zadružni elektrarni (Novo mesto 1, Maribor 1), 1 stavbinska (Ljubljana), 3 založniške in tiskarske (vse v okolišu ljubljanskega trgovskega sodišča), 6 obrtnih (Ljubljana 4, Celje 2).

3. Konkurz sta napovedali 2 zadrugi, obe v okolišu ljubljanskega trgovskega sodišča, namreč: Kmetijsko konsumno društvo v Žireh in stavbna zadruga „Hera“ v Ljubljani.

Izbrisanih iz zadružnega registra je bilo lani 27 zadrug in to pri trgovskem sodišču v Ljubljani 13, v Novem mestu 3, v Celju 2, v Mariboru 9.

Med izbrisanimi zadrugami je 9 kreditnih (Ljubljana 3, Novo mesto 1, Maribor 5), 10 nabavnih in konsumnih (Ljubljana 7, Novo mesto 2, Maribor 1), 1 agrarna zajednica (Maribor), 1 živinorejska zadruga (Celje), 2 zadružni elektrarni (Ljubljana 1, Maribor 1), 4 obrtne (Ljubljana 2, Celje 1, Maribor 1).

Povojna statistika o gibanju zadružništva
izgleda takole:

	vpisi	likvid.	konk.	izbrisi
1919	51	20	—	9
1920	107	23	—	17
1921	69	35	—	21
1922	46	21	—	25
1923	42	23	—	31
1924	58	31	—	20

1925	52	27	2	16
1926	81	30	3	32
1927	46	28	3	27
1928	64	30	2	27

Po vojni je bilo vsega skupaj v Sloveniji ustanovljenih 616 novih zadrug, 268 jih je stopilo v likvidacijo, 10 jih je prišlo v konkurz, 225 pa je bilo iz zadružnega izbranih vsled končane likvidacije.

J. Benko, strok. učitelj:

Zadružništvo — moč malega naroda.

(Pregled danskega zadružništva).

Z ozirom na dejstvo, da je večini slovenskih zadrugarjev znano, da je Danska — dasi ena najmanjših evropskih držav — na toliki stopnji blagostanja in kulture baš vsled svojega lepo razvitega zadružništva, ne bo odveč, ako podamo tukaj kratek pregled danskega zadružništva, kakor ga predstavlja statistika za leto 1927.

Dansko zadružništvo je silno razvito ne le z ozirom na število članov, ampak tudi z ozirom na mnogovrstnost strok, v katerih se udejstvuje. V svrhu lažjega pregleda ga razdelimo na 3 skupine:

A Zadruge konzumentov (konzumna društva;

B Kmetijske produktivne in prodajne zadruge; Kmetijske nakupne zadruge;

C Zadruge raznih vrst.

Skupno število zadrug v vseh treh skupinah je v letu 1927 znašalo 9471. Povprečno je imela vsaka od teh 154 članov, skupno torej 1.460.484 ali okroglo poldrug milijon. Seveda je število zadružnikov bilo manjše, ker je vsak pojedin gospodarski član pri več zadrugah. Če upoštevamo, da meri Danska 43.000 km² in šteje 3.400.00 prebivalcev, odpade torej približno na vsakih 4,5 km² oz. na vsakih 358 prebivalcev že ena zadruga.

Oglejmo si na kratko poedine skupine:

V skupino A spadajo seveda izključno konzumna društva, pri katerih moram takoj na tem mestu opozoriti na njih posebnost, namreč, da so veliko bolj razširjena na deželi kot po mestih. Dejanski je videti v vsaki vasi preprosto a dovolj prostorno hišo, društvo, ki navadno zalaga prebivalce ene vasi, to pa v večini slučajev z vsem potrebnim, t. j. poleg špecerije tudi z manufakturo, železnino, galanterijo, obutvijo i. dr.

Konzumnih društev je po številu 1857, tako da pride na vsakih 1830 prebivalcev eno konzumno društvo s povprečno 178 člani. Konzumna društva so združena v 2 osrednji organizaciji in to predvsem v „Osrednjem društvu danskih konzumnih društev“. Število stalno (pogodbeno, za daljšo dobo) nastavljenega osebja je 2456, a denarni promet v letu 1927 je znašal 137,4 milj. danskih kron. (1 danska krona je 15,20 Din.)

Trgovsko koncesijo — dovoljenje za prodajo nečlanom — ima 41 % konzumnih društev.

O „Osrednjem društvu danskih konzumnih društev“ bi bilo še omeniti, da je denarni promet v lastnih tovarnah znašal v letu 1927 36,9 milj. danskih kron.

in da je društvo sam svoj veleuvoznik, ki uvozi letno n. pr. $\frac{1}{9}$ od celokupnega uvoza kave.

Kmetijske produktivne in prodajne zadruge.

Med zadrugami te skupine prednjačijo po svojem številu in denarnem prometu mlekarke zadruge, a po številu članov pa zadružne klavnice. Mlekarstvo je, kot znano, nosilna panoga danskega gospodarstva, in to predvsem mlekarstvo na zadružni podlagi. V letu 1927 je bilo vseh zadrug 1362 z s povprečno 143, skupno pa s 185.000 člani; skupni denarni promet je znašal 620 milj. danskih kron. V primeri s površino in prebivalstvom pride na vsakih 31 km² in na vsakih 2496 prebivalcev po ena zadružna mlekarna, ki je v letu 1927 imela 3.02 milj. kg mleka od povprečno 990 krav. Povprečna letna mlečnost ali bolje rečeno, v mlekarno oddana množina mleka, znaša 2926 kg, a povprečno število krav pri posameznem članu 7.

Izčrpna razprava o organizatorični uredbi danskih mlekarj sledi eventuelno pozneje, tu navajam le, da so v svrhu boljše zaščite strokovnih interesov združene v 22 pokrajinskih društev, ta pa zopet v osrednje društvo.

V „Društvih za izvoz surovega masla“ je organiziranih 539 mlekarskih zadrug; v letu 1927 so ta društva, 11 po številu, izvozila 55 milj. kg surovega masla, ali 39% od celokupnega izvoza. Četudi te številke predstavljajo že ogromne vrednote in ogromno organizatorično delo, je vendarle res, da zadružna podjetja na tem polju ne prevladujejo; dejstvo, ki kreše hude iskre med voditelji danskega zadružništva. Res pa je tudi, da eksportna društva brez ozira na to koliko sama izvozijo, vplivajo na cene, ki jih plačujejo zasebni izvozniki, kateri bi sicer s samim izvozom zaslužili

več, kot mlekarne s produkcijo. Naj na tem mestu pripomnim, da je popolnoma zgrešeno, kar piše o teh eksportnih društvih neka slovenska knjižica o Danski in Dancih, češ, da se v njih maslo ponovno opere in predela. Več v njih organizatorični in tehnični uredbi eventuelno pozneje.

Nadalje je 1578 mlekarskih zadrug organiziranih v osrednji nakupni zadrugi, ki ima tudi lastno tovarno za mlekarke stroje.

Zadružne mlekarne tvorijo 82% vseh v deželi se nahajajočih mlekarj. Vendar je slika o njih moči popolna šele, ako se navede, da sprejmejo najmanj 85% od celokupne množine mleka in da je okrog 90% izvoženega surovega masla njihov izdelek. Že s tem je povedano, da so glede vodstva, izvežbanosti osobja in tehnične opreme na višku.

Druga vrsta zadrug v tej skupini, ki je tako po svojem prometu in številu članov, kot po splošnem vplivu, ki ga ima na Dansko gospodarstvo, tako impozantna, so „Zadružne klavnice“.

Vendar pa nam takoj pade v oči nizko število teh; teritorialni delokrog in število članov posamezne zadružne klavnice je torej znatno višje kot pri zadružnih mlekarj. In baš temu dejstvu je tudi pripisati, da so se te klavnice mogle razviti v velikanska in najmodernejša industrijska podjetja.

Skupno število zadružnih klavnic je 48 s povprečno 3755, skupno pa s 180.221 člani. Te so izvršile v letu 1927 povprečno 83.206, a skupno 3.993.907 zakolov, ali 22 zakolov na vsakega posameznega člana. Povprečni denarni promet je znašal 8,5, a skupni 407 milj. danskih kron.

Kot rečeno, so zadružne klavnice gotovo najbolj zelena veja danskega zadružništva. To ne še toliko vsled števila članov, ampak predvsem vsled hitrega naraščanja, ki ga kažejo; tako je n. pr. število njih članov

narastlo od leta 1926 povprečno za 86, a skupno za 3471. Število zakolov je narastlo povprečno za 20.000, a skupno skoraj za 1 milj.

Ker se pa to poročilo nanaša na dobo, ko so cene izdelkov zelo padle, je denarni promet klub tolikemu porastu blagovnega prometa le neznatno narastel.

Kar se tiče režijskih stroškov, je pomniti, da so ti toliko manjši na vsak zaklan komad, kolikor večji je obrat. Le voznina je dražja pri velikih klavnicah, kar je razumljivo, ker te dobivajo svinje z večje razdalje.

Stalno nastavljenega osobja je 2700, a skupno uslužbenstvo vsake pojedine klavnice se gotovo lahko ceni na 100.

O tem, kolik je procentualni izvoz napram celokupnemu danskemu izvozu, se piscu sicer ni posrečilo dobiti podatkov, vendar je nesporno, da so združna podjetja na tem polju prevladujoča.

Posebej bi bilo v tej skupini še omeniti „Zadružni izvoz jajc“, ki ga vršita 2 organizaciji, to je posebni oddelki nekaterih zadružnih klavnic, (7 po številu) in pa samostojne zadruge. Skupni izvoz enih in drugih je v letu 1927 znašal 12,6 milj. kg ali okroglo $\frac{1}{4}$ celokupnega danskega izvoza. Tudi to je torej polje, ki ga zadružništvo zaenkrat še ne obvlada, vendar je tudi tukaj treba priznati njegov posredni učinek, namreč višje cene, ki jih zasebni izvozniki plačujejo baš vsled delovanja zadrug.

Posebno zanimiva je po svoji organizaciji „Zadružna preskrbovalnica semen“, ki kupuje seme od članov kmetskih posestnikov, ga eventuelno očisti in sortira, in potem prodaja potom konzumnih društev. Tako organizirana semenska trgovina predstavlja nekako $\frac{1}{3}$ celokupnega nakupa semen.

Iz te skupine nam preostajajo edino še „Zadruge za izvoz živine“ 16 po

številu, s skupno 15.548 člani. Te so v letu 1927 izvozile okrog 265.600 glav klavne živine, ali 12 — 13% celokupnega danskega izvoza.

Kmetijske nakupne zadruge.

Med temi stoje na prvem mestu „Zadruge za nakup krmil“; teh je 1299 s povprečno 57, a skupno s 74.771 člani. Združene so v 5 osrednjih organizacij v posameznih delih države; njih denarni promet je znašal 99 milj. kr., a blagovni 608 milj. kg. ali okroglo 50 milj. kg. prirastka napram letu 1926, oz. 39% od celokupne (t. j. doma pridelane in uvožene) množine krmil, ki jih je Danska v letu 1927 porabila.

Slične po svoji organizaciji so „Zadruge za nakup umetnih gnojil“, 1535 po številu, s skupno 60.000 člani; te so organizirane v eno samo osrednjo organizacijo, ki je v letu 1927 prodala 182 milj. kg umetnih gnojil, kar znaša nekako 33% od celokupne uporabe za to leto.

„Osrednjo nakupno zadrugo danskih mlekar“ smo omenili že pri mlekarskih zadrugah, preostajata nam še „Zadružna tovarna cementa“ in „Zadruha za uvoz premoga“. Prva ima 836, a druga 725 članov, denarni promet prve je znašal 4,6, a druge 3,8 milj. kr.; o blagovnem prometu ni podatkov.

Razne zadruge.

V to skupino je uvrščenih četvero varovalnih oz. pokojninskih zadrug, in zadružni sanatorij združenih danskih zadrug s skupno 568.427 člani in 9,3 milj. kr. prometa.

* * *

Te številke, — dasi nekoliko suhe — gotovo najboljše ilustrirajo silen razmah danskega zadružništva med vse sloje in na vsa polja. Brez posebne razlage mora biti vsa-

kemu, ki jih je pregledal, jasno, da so Danci narod, za združništvo kot ustvarjeni: trezni, delavni, pošteni, izobraženi in razsodni. Ako vzamemo, da je združništvo nekega naroda vsota umskih in srčnih dobrin njegovih pripadnikov, potem so prednje številke pač sijajno izpričevalo o intelektualni višini širokih slojev danskega naroda.

Še eno ugotovitev, ki sicer iz dosedanjih izvajanj avtomatično sledi, se mi zdi potrebno posebej podčrtati. To je veliko delo, ki ga v dansko združništvo vlagajo mase izobražencev. Saj leži vendar na dlani, koliko inteligentnih delavcev take ogromne organizatorične tvorbe zahtevajo, bodisi na upravnem, kontrolnem, izobraževalnem ali čisto tehničnem območju. Kot očividec mirno trdim, da je delo danskih izobražencev, po-

leg visoke kulture širokih slojev, drugi činitelj, ki mu gre delež na tolikih uspehih.

Nauk za nas ne le za občudovanje, ampak predvsem za posnemanje! V naše združništvo delavcev-izobražencev, ognja in luči od zgoraj! Trdim z mirno vestjo, da bo v tem slučaju storil naš kmet najmanj to, kar njegov danski tovariš in bomo v teku par desetletij poleg ponosne stavbe našega kreditnega združništva, postavili novo, nič manj lepo in mogočno, novo pridobitno združništvo.

To v uvod in lažje razumevanje član-
kov, ki jih še priobčim, bodisi o danskem združništvu, bodisi o idejah in pogledih svojih lastnih. Vse pa, ki verujejo v svetlo poslanstvo združne ideje, vabim na prijateljsko izmenjavo misli.

Proti rentnemu davku in proti oprostitvi zadrug.

Dne 1. marca t. l. je bila v ministrstvu financ v Beogradu konferenca zastopnikov gospodarskih organizacij glede rentnega davka. Do konference je došlo na pobudo državnega podtajnika Dušana Letice, ki je hotel zvedeti mišljenje gospodarskih krogov o tem davku. Poleg zastopnikov Narodne banke in Poštne hranilnice so bili navzoči zastopniki zveze bank v Beogradu, centrale industrijskih korporacij v Beogradu, zveze denarnih in zavarovalnih zavodov v Zagrebu, društvo vojvodinskih bank i. t. d.

Iz Slovenije je bilo zastopano društvo bančnih zavodov v Ljubljani po gg. dr. Rant in Smertnik, zveza jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani po g. Fr. Pretnar, zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani po g. Fr. Žagarju. Dalje je bil kot zastopnik Glavnega združnega saveza navzoč bivši narodni poslanec g. Vlado Pušenjak.

V debati so delegati posameznih gospodarskih organizacij podali svoje mišljenje o davku na rente in navajali razloge, vsled katerih so začeli akcijo proti tej vrsti obdavčenja.

Delegati bank so imeli že pred to konferenco poseben sestanek, na katerem so svoje stališče v tem pogledu označili približno takole: „V interesu pospeševanja varčnosti med ljudstvom in jačanja nacionalnega kapitala, kakor tudi v interesu dovajanja tujega kapitala nacionalnemu gospodarstvu je potreba, da se razveljavijo vse zakonske odredbe, ki se nanašajo na obdavčevanje obresti na vloge in terjatve domačega in tujega kapitala. Oprostitev naj bi trajala vse dolje, dokler hranilne vloge ne zrastejo na takšno višino, da bi uporabljanje teh zakonskih odredb moglo pomeniti za državne finance važen del dohodkov, tuji

kapital pa naj se obdavčuje, kadar se ne bo več čutila potreba, da bi se v večji meri udeleževal v našem gospodarskem življenju“.

V podkrepljenje svojega naziranja navajajo banke, da je tako visok rentni davek napravil med vlagatelji slab utisek in da se med njimi kaže tendenca, da začno pobirati svoje prihranke iz denarnih zavodov in jih uporabljati na tak način, da bi jih davek ne mogel doseči. Tudi med izseljenci iz Amerike in drugih krajev se je pojavila nevolja zaradi obdavčenja njihovega, pri nas naloženega denarja. Visoka davčna stopnja nikakor ne bo pospeševala dotoka tujega kapitala v našo državo, ampak bo učinkovala ravno nasprotno. Dalje se banke obračajo proti temu, da se dovoljuje oprostitev od tega davka vlagateljem poštne hranilnice in zadrug njim pa ne. Interes države je, da podpira zasebno inicijativo, ki jo vrše banke v cilju nabiranja hranilnih vlog, da jih stavijo potem na razpolago občemu narodnemu gospodarstvu, vsled česar je potrebno, da se odstranijo vse mogoče ovire ob nabiranju hranilnih vlog.

Tudi industrijci so bili enodušno proti rentnemu davku, ker ima ta davek za posledico, da se kredit podraži in da se vsled tega povečajo obratni stroški. Domača industrija potem ne more konkurirati s tujo, ki ima na razpolago kredit po 6%, v najslabšem slučaju po 12%, dočim se more pri nas kredit le redkokrat dobiti po 12%, temveč se obrestna mera suče povečini med 12% do 16%. Zato tudi industrija zahteva, da se povsem odpravi rentni davek na obresti hranilnih vlog, da se davka oprosti tuji kapital ali da se davek nanj zniža ter da se davek na rente oprosti samoupravnih doklad. Predstavniki industrije so tudi zahtevali, da se iz obdavčenja izvzamejo fondi socialnega značaja, ki jih snujejo za svo-

je nameščence. Dalje so zahtevali, da bodi višina davčne stopnje enaka za vse družbe, ki so podvržene javnemu polaganju računov.

Stališče Glavnega združnega saveza je zastopal njega odbornik g. Vlado Pušenjak. Zahteval je, ker so vlagatelji pri zadrugah oproščeni plačevanja rentnega davka, da se imajo tudi vloge zadrug pri bankah istotako oprostiti tega davka.

Želje regulativnih hranilnic je izrazil g. Pretnar, ki je poudarjal, da ti zavodi ne delajo za dobiček, ampak da nabrane hranilne vloge dajejo proti nizkim obrestim na razpolago narodnemu gospodarstvu v kreditne svrhe. Ob koncu je zahteval, da se regulativne hranilnice stavijo v enako vrsto z zadrugami v pogledu davka na obresti hranilnih vlog.

Med debato se je oglasil za besedo tudi zastopnik slovenskega društva bančnih zavodov, g. Smertnik od Celjske posojilnice d. d. Čutil je potrebo nastopiti proti oprostitvi rentnega davka pri šulcejevih posojilnicah. (Povedal pa ni, da je bila Celjska posojilnica sama dolgo časa te vrste kreditna zadruga in da je pri njenem razvoju dolgo sodeloval slovenski narod iz bližnje in daljne celjske okolice. Tudi ni povedal, na kak način in iz kakšnih nagibov se je zadruga kasneje pretvorila v banko).

Po končani debati je povzel besedo dr. podtajnik dr. Letica, ki se je v svojem govoru bavil z izvajanjem posameznih udeležnikov konference in opozoril, da je treba pri obravnavanju tega predmeta oprezno postopati. Oni, ki trdijo, da dohodki iz hranilnih vlog v drugih državah niso obdavčljivi, nimajo prav; tudi drugod so ti dohodki podvrženi davku v tej ali oni obliki (n. pr. v obliki dohodnine). Bilo bi protivno osnovnim načelom našega zakona, ki je v glavnem zgrajen na sistemu objektivnih davkov, enostavno prevzeti kakšno tako normo

iz tujine in oprostiti vsakega davka v naši državi te dohodke, ki se cenijo približno na 500 milijonov Din. Zato je on mnenja, da je povsem upravičeno zahtevati, da se ti dohodki podvržejo davku.

Drugo pa je vprašanje davčnih stopenj. Zakon v tem pogledu ni zadosti izdelan in se mu to očita kot pomanjkljivost.

Izjavlja, da se bo na pristojnem mestu podvrglo ponovnemu proučevanju vprašanje sedanje oprostitve obresti hranilnih vlog pri poštni hranilnici in pri zadrugah, ali misli, da mora biti davek na to vrsto hranilnih vlog zelo zmeren. Tako zadruga kakor tudi poštna hranilnica imajo med ostalim za cilj, da zbirajo tudi najmanjše hranilne vloge, iz najširših slojev ljudstva, ravno od tam, kjer je treba varčevanje najbolj propagirati.

Tudi je mišljenja, davz ozirom na rentni davek ne gre od teh institucij ločiti regu-

lativne hranilnice, ker je tudi njihov namen sličen.

Da bi se našemu gospodarstvu zagotovil toliko potrební prítok tujega kapitala, uvideva potrebo, znižati sedanjo davčno stopnjo 15%, toda je mišljenja, da se tuji kapital ne sme bolj favorizirati nego domači vlagatelji, kateri s svojimi prihranki napravljajo našemu domačemu gospodarstvu enake usluge kakor tuji kapital. Na vsak način pa bo treba sedanjo davčno stopnjo 15% pridržati za izvestne slučaje, ki imajo znak oderuštva.

Slednjič se je državni podtajnik ozrl še na neke posebne slučaje, ki so bili omenjeni in ki se nanašajo na krivo uporablanje zakona v praktičnem življenju. Obljubil je, da se bo v ministrstvu financ v najkrajšem času začel izdelovati zakonski načrt, v katerem se bodo uredile opravičene zahteve, ki so bile omenjene na konferenci.

Računski zaključek Zveze za l. 1928.

Bilanca in promet.

Ime računa	Balanca 31. dec. 1927		Promet v letu 1928		Balanca 31. dec. 1928	
	Aktiva	Pasiva	V breme	V dobro	Aktiva	Pasiva
Račun blagajne	214.854·20		82,739.322·33	82,823.671·53	130.505—	
„ poštne hranilnice	623.559·12		24,008.928·76	23,843.665·64	788.822·24	
„ tekoči	49,316.378·03	117,795.476·05	124,461.665·86	149,453.560·83	51,552.724·71	145,023.717·70
„ bančni	57,998.113·65		112,487.491·83	87,355.247·78	83,130.357·70	
„ efektov	10,907.384·85		7,406.004·50	7,498.811·50	10,814.577·85	
„ tujih deležev	113.750—			499—	113.251—	
„ premičnin	23.407—		8.292—	8.669—	23.030—	
„ nepremičnin	71.367—			1.427—	69.940—	
„ rezerv		177.294·43		20.925·07		198.219·50
„ deležev		1,346.589—	350—	81.794—		1,428.033—
„ zgube in dobička	62.031·70		10,628.354·69	10,663.624·69	50.317—	23.555·30
„ bilance: dobiček		11.486·07	11.486·07			
	119,330.845·55	119,330.845·55	361,751.896·04	361,751.896·04	146,673.525·50	146,673.525·50

Zguba.

Račun zgube in dobička.

Dobiček.

Predmet	Din	Predmet	Din
Upravni stroški	1,061.814·90	Vrnjeni upravni stroški	344.071·32
Zadružna šola	68.059·15	Podpore	110.000—
Tiskovine	173.580 45	Zadružna šola	56.595—
Narodni Gospodar	51.652·90	Tiskovine	190.735 25
Kurzna razlika	77.223·55	Narodni Gospodar	24.644·20
Obresti	8,861.066·76	Obresti	9,871.877·64
Odpisi	214.447·03	Dohodki nepremičnin	116.018·28
Stroški nepremičnin	122.951·65		
Zadružni tečaji	34.590—		
Članarina gl. zadr. savezu	25.000—		
Čisti dobiček	23.555·30		
	10,713.941·69		10,713.941·69

© © © VPRAŠANJA IN ODGOVORI © © ©

Vprašanje 15: Pri naši posojilnici se je zgasil porok, ki je povedal, da sta se bila svoj čas z dolžnikom dogovorila, da naj prevzame poroštvo samo za eno leto. Zdaj je ta čas pretekel in porok izjavlja, da v smislu prejšnjega dogovora z dolžnikom ne bo več jamčil. Mi nismo bili o tem dogovoru nič poučeni. Prosimo pojasnila, ali je tak dogovor veljaven.

Odgovor: Poroštvena pogodba se ne sklene med porokom in dolžnikom, ampak med porokom in upnikom. Merodajno in obvezno je torej edino to, kar se pogodi in dogovori med upnikom in porokom. Pri posojilnicah podpiše porok zadolžnico, iz katere je razvidno, da „poroštvena obveza ni omejena na nikako določeno dobo, temveč velja brezpogojno in zlasti tudi brez ozira na kak nasprotujoč ustmen dogovor z dolžnikom za toliko časa, da bo ves dolg z vsemi pripadki resnično poplačan“. To izjavo je porok podpisal in se s tem nasproti posojilnici zavezal, da bo jamčil vse dotlej,

dokler ne bo dolg v vsem obsegu poravnan. Zato porok sedaj nikakor ni upravičen zahtevati, da ga posojilnica oprosti njegove obveze.

Vprašanje 16: Od sedeža naše posojilnice do okrajnega sodišča, pod katero spadamo, imamo mnogo dalje nego do okrajnega sodišča v B. Zaradi tega bi se raje v morebitnih pravicah podvrgli podsodnosti tega bližnjega sodišča. Ali je dopustno, da vstavimo v zadolžnicah v tem smislu sestavljeno izjavo glede podsodnosti posojilnice, dolžnika in porokov?

Odgovor: Ni potrebno, da bi bila na zadolžnici izjava, da se upnik, dolžnik in poroki podvržejo ravno podsodnosti svojega okrajnega sodišča, pod katero spadajo. Sporazumno med upnikom in dolžnikom ali porokom se lahko določi podsodnost tudi kakega drugega nego domačega okrajnega sodišča.

Vprašanje 17: Ali je dopustno, da se porokova izjava o jamstvu za varnost po

sojila napiše na posebni poli ločeno od zadolžnice?

Odgovor: Separatna, t. j. ne na zadolžnici napisana izjava poroka, da prevzame jamstvo za določeno posojilo, je povsem veljavna. Samo mora biti ta izjava tako sestavljena, da ne pripušča nobenega dvoma, na katero posojilo se nanaša. N. pr. Podpisani N. N., posestnik v h. št. izjavljam, da pristopam kot porok in plačnik k posojilni pogodbi za posojilo v znesku Din, ki sta jo glasom zadolžnice akt. št. . . . z dne sklenila Hranilnica in posojilnica v X, r. z, z n. z. kot posojilodajalka in I. I., posestnik v h. št. . . . kot posojilojemalec, in da prevzamem vse z te zadolžnice izvirajoče obveznosti kot porok in plačnik. Datum. Lastnoročni podpis poroka.

Bolje in mnogo bolj priporočljivo pa je, da porok podpiše poroštveno izjavo na zadolžnici.

Vprašanje 18: Vložili smo prošnjo, da smemo nabavljati trošarine prost bencin. Finančna oblast pa je prošnjo vrnila, češ da je treba priložiti za rešitev kolek za 20 Din, prošnja pa da je prosta kolka, ker uživa zadruga taksno oprostitev. Ali se mora res za rešitev priložiti kolek 20 Din?

Odgovor: Naredba finančnega ministrstva z dne 25. decembra 1923, št. 43.322 odreja v točki 34, da se oproščanje od takse nanaša na vse vloge, prošnje in dopisovanje zadrug z državnimi oblastmi, kolikor bi bile te vloge, prošnje in dopisi podvrženi taksi iz tar. post. 1 taksne tarife (t. j. če bi bilo za nje treba plačati takso 5 Din). Da bi bile zadruga oproščene tudi takse za rešitev, ki znaša 20 Din, pa ni v tej naredbi ničesar določenega. Ker se oproščanje nanaša samo na slučaje, ki so v tej naredbi izrečno navedeni, a oprostitev za rešitve ni omenjena, je treba torej za rešitev plačati kolek 20 Din.

Vprašanje 19: Ali bi mogli voliti v načelstvo nekega člana, ki je slep?

Odgovor: Po našem mnenju bi to ne bilo dopustno. Zadrugni zakon nalaga članom načelstva in nadzorstva takšne dolžnosti, da jih slepa oseba ne more izpolnjevati. Tako bi n. pr. dotičnik ne mogel sodelovati ob sestavi in kontroli računskega zaključka i. t. d.

Vprašanje 20: Ali se smejo zapisniki o občnih zborih pisati na posamezne pole ali morajo biti vpisani v posebno knjigo?

Odgovor: V § 43 zadrugnega zakona je predpisano, da se morajo sklepi občnega zbora vpisavati v zapisniško knjigo. Vpogled v to knjigo se mora dovoliti vsakemu zadrugniku in pa upravni oblasti. Zakon govori izrečno o knjigi. Zato bi ne bilo dopustno, da bi se zapisniki sestavljali na posameznih nevezanih (letečih) listih. Knjiga zapisnikov občnega zbora spada k zadrugnim knjigam, glede katerih predpisuje zadrugni zakon (§ 22), da je načelstvo dolžno skrbeti, da se v redu vodijo. Ako bi zadruga ne imela take knjige, mora registracijsko sodišče člane načelstva kaznovati z denarno globo.

Vprašanje 21: Ali je pravilno, če se upotrebljava pri tisti postavki bilance, pri kateri se določi za dotično enoletno dobo „dobiček“ namesto izraza „dobiček“ izraz „prebitek“. Posojilnica sodi, da je pravilnejše upotrebljavati stari izraz, to je „dobiček“ oziroma „čisti dobiček“.

Odgovor: Pri zadrugah je popolnoma upravičeno upotrebljavati mesto besede „dobiček“ besedo „prebitek“. Zadruga sama gospodarsko ni samostojna enota, ampak njen namen je da izpopolnjuje in pospešuje gospodarstva svojih članov. Gospodarski uspehi, ki jih zadruga doseže, so uspehi doseženi za člane in ne za zadrugo samo. Zato „dobiček“ pri zadrugi pravzaprav ni njen dobiček, ker zadruga dobička ne za-

sleduje, ampak je zanjo le „prebitek“, ki ga doseže v svojem poslovanju. Ta značaj prebitka se najbolj pokaže v slučajih, ko ga zadruga razdeli koncem poslovnega leta med člane in sicer navadno v razmerju kakor so se člani zadruga posluževali. Tu naj ne moti dejstvo, da zadruga obdrži del prebitka za svoj rezervni zaklad. Namen rezervnega zaklada je v glavnem, da poveča lastna sredstva zadruga in, da ji omogoči čim uspešnejše delovanje v korist članov. To korist mora zadruga vedno zasledovati

in iz tega stališča je presoјati njene uspehe.

Dobiček, ki ga doseže zadruga ima čisto drugi značaj, kot pa so dobički drugih pridobitnih podjetij. Zato so se pojavile zahteve, da se mu da tudi drugo ime. Vendar pa je praktično vseeno, katero ime nosi, ali „dobiček“ ali pa „prebitek“, značaj ostane vedno isti in to je glavno. Mogoče je upotrebjevati oba izraza, a zdi se nam da se je „dobiček“ že tako ukorenil, da je vsak boj proti njemu brezuspešen. Sicer pa bi bil to samo boj za besede!

□ | □ | □ | □ | □ ZADRUŽNIŠTVO. □ | □ | □ | □ | □

Mlekarska zadruga v Naklem pri Kranju je imela 10. marca t. l. svoj 25. redni občni zbor, ki ga je vodil sedanji agilni načelnik zadruga g. Novak. Ob 25-letnici obstoja je zadruga predložila svojim članom, ki so napolnili dvorano izobraževalnega društva, prav lepo bilanco, iz katere posnemamo le nekaj števil. V letu 1928 je zadruga sprejela od svojih članov 331.889 litrov mleka. Za blago je bilo v tem letu izdano 700.715 Din, tako da je plačevala povprečno liter mleka po Din 2.11. To je za razmere leta 1928 zelo ugodna cena. Pri 115 članih znaša povprečni celoletni prejemek za mleko v letu 1928 blizu Din 6.100.—. Z dobičkom za leto 1928 so izkazane rezerve zadruga dosegle že blizu 50.000 — Din. Zadruga si je v letu 1928 popolnoma preuredila svoje prostore za obratovanje, napravila kipelno klet, klet za shrambo sira ter hladilnico s kompreserjem na električni pogon. Kljub tem investicijam so vse premičnine in nepremičnine zadruga izkazane v bilanci skupno z Din 138.000.—. Navzoči zastopnik Zadružne zveze dr. Basaj je zbranim članom pojasnil pomen skupnega vnovčevanja mleka za naša kmečka gospodarstva. Zadrugi čestitamo k

25 letnici in k lepim uspehom 25 letnega dela. Takoj po občnem zboru se je vršilo zborovanje za ustanovitev **Živinorejske zadruga**, za katero vodstvo so zborovalci izvolili večini mlade gospodarje in fante. Delež na člana so določili s 100 Din. Želimo, da bi tudi Živinorejska zadruga tako lepo in uspešno delovala kot mlekarska zadruga. Zborovanja sta se udeležila tudi načelnik Mlekarske zadruga v Predosljih g. Zupan in načelnik Živinorejske zadruga v Predosljih g. Ovsenek.

Statistični pregled o poslovanju članic Zadružne zveze. Tej številki prilagamo običajni statistični pregled o poslovanju naših članic za 1927. Navadno smo izdali ta pregled šele v drugi polovici leta, a letos smo ga mogli dovršiti že mnogo prej. Vzrok je seveda ta, ker so zadruga že tako uredile svoje poslovanje, da nam morejo mnogo prej poslati svoje računske zaključke, kot pa je bilo to prejšnja leta. Žal pa so med našimi članicami še vedno nahajajo tudi take zadruga, ki se jim z računskim zaključkom nikakor ne mudi. So pa tudi zadruga, ki so že imele svoj občni zbor in imajo računske zaključke že sestavljene, pa nam jih kljub vsemu na-

šemu opominjanju ne pošljejo. Teh par zadrug je krivih, da nismo mogli dovršiti našega statističnega pregleda že prej, kakor smo želeli. Prosimo pa vse zadruge, da letos vpoštevajo potrebo dovršiti čimprej statistiko, ker statistika, ki pride prepozno veliko izgubi na pomenu, in nam računske zaključke pošljejo takoj, ko jih občni zbori odobrijo.

Iz avstrijskega kreditnega združništva. Koncem leta 1927 je bilo včlanjenih v Splošni zvezi nemških pridobitnih in gospodarskih zadrug v Avstriji 181 kreditnih zadrug. Od teh 181 jih je poročalo 152 z 87.651 združniki. Od združnikov odpade po poklicu na kmetovalce 18.304, na trgovce 2.528, na nameščence (uradnike) 38.099, na proste poklice 1929, na obrtnike 8.445, na delavce 4.308. Za 14.038 združnikov zadruge niso sporočile poklica. Skupna vsota vseh posojil, ki jih je omenjenih 152 zadrug podelilo svojim članom je znašala 110 milj. šilingov. Hranilne vloge so znašale koncem leta 75 milj. šilingov.

Smrtna kosa med združniki. V Dravogradu je umrl g. Franc Ks. Kogelnik v 78 letu svoje starosti. Pokojni je bil delaven zadrugar. Pomagal je ustanoviti Hranilnico in posojilnico v Dravogradu, ter je bil skozi

42 let njen odbornik in najzadnje tudi načelnik. Prav tako je bil tudi od ustanovitve blagajnik in načelnik živinorejske zadruge za Tolsti vrh in okolico. Obema zadrugama, ki so izgubile z njim marljivega delavca, izrekamo naše sožalje. Pokojnemu pa bomo ohranili časten spomin!

Nabavne in konzumne zadruge ter trgovci. Belgrajska trgovska zbornica je izročila ministru za trgovino spomenico, v kateri se obrača proti delu kmetijskih in uradniških nabavnih in konzumnih zadrug. Njena glavna zahteva je, da se prepove zadrugam prodaja nečlanom. Dalje zahteva, da se zadrugam dovoli prodajati le tisto blago, ki je res potrebno za domače in kulturno življenje zadrugarjev. Trgovska zbornica smatra, da bo, če se uresničijo njene zahteve imela velike koristi ne samo trgovina, ampak tudi združna ideja, ki bi bila rešena sedanjega profaniranja. Vendar mislimo, da trgovcev pri sestavljanju spomenice ni vodila skrb za združne ideje, pač pa gledajo, da dobro zavarujejo svoje koristi in, da kjer je mogoče ovirajo združni pokret. To se kaže zlasti iz njihovega namigavanja na zadruge, ki baje ne vršijo svojih dolžnosti in ne delajo v skladu s združnimi pravili in zakonom.

© © © © © GOSPODARSTVO. © © © © ©

Naša zunanja trgovina v letu 1928. Generalna direkcija carin je že objavila podatke o naši zunanji trgovini za preteklo leto. Iz teh je razvidno, da je naš izvoz znašal Din 6.464.06 milj., naš uvoz pa 7.835.03 milj., potemtakem je bila naša trgovinska bilanca pasivna za Din 1.390 milijonov, kar znači, da smo se mi za to vsoto zadolžili proti inozemstvu. Od našega uvoza odpade 2.315.6 milj. Din ali ca 30% celokupnega uvoza na tekstilne produkte, ki tvorijo tako največjo

postavko v našem uvozu. Druge velike postavke so železo in železni izdelki, ki so bili uvoženi v vrednosti od 1.006 milj. Din, potem premog v vrednosti 190.3 milj. Din, stroji in aparati v vrednosti 486.5 milj. Din, prevozna sredstva za 188.2 milj. Din. Na izvozu pa ima največji delež les s 1.919.5 milj. ali 29% celokupnega izvoza. Vrednost izvožene živine je znašala 881.7 ali 13.5%, jajc 467.9 ali 7.2%, pšenice 410.1 ali 6.8%, bakra 314.5 ali 4.7. Od raznih držav, ki imajo

delež na našem uvozu odpade največ na Čehoslovaško, in sicer 1.402 milj. Din ali 18%, potem na Avstrijo 1.354 milj. Din ali 17%, na Nemčijo 1.066 milj. Din ali 13,5%, na Italijo 939 milj. Din ali 12%, na Madžarsko 519 milj. Din ali 6,5%. Poglavitne države pa v katere smo izvažali so: Italija z 1.679 milj. Din ali 26% našega celokupnega izvoza, Avstrija z 1.153 ali 18%, Nemčija 779 ali 12%, Čehoslovaška 579 ali 9%, Madžarska 566 ali 8,8% in Grška z 535 milj. Din ali 8,3%.

Indeks „Slovenca“. Indeksne številke cen nam kažejo razmerje med sedanjimi in predvojnimi cenami. So nekako merilo gibanja cen in imajo veliko važnost v gospodarstvu. V vseh državah pazno sledujejo gibanje cen po indeksnih številkah. Sedaj je „Slovenec“ napravil poizkus, da uvede računanje indeksnih številke tudi pri nas. Tako je vzel skupno 17 agrarnih in pa 25 industrijskih proizvodov. Primerja njih cene iz leta 1913 s sedanjimi in je vzel kot podlago za te cene številko 100. Potem je izračunal cene za iste produkte za 1. februar letošnjega leta in prišel do zaključka, da znaša celotni indeks 1501, kar pomeni, da so današnje cene 14 krat višje kot pred vojno. Če primerjamo posamezna indeksa za agrarne in pa za industrijske produkte, vidimo da znaša indeks prvih 1110, indeks industrijskih proizvodov pa 1794. To pomeni, da so se industrijski izdelki veliko več podražili kot pa agrarni. Še bolj pregledno sliko da indeks preračunan na predvojno denarno vrednost (predvojno 100). Tako preračunan indeks kaže za agrarne proizvode 101,3, za industrijske proizvode pa 163,7%. Med agrarnimi proizvodi je najnižji indeks za živino, ki je danes cenejša kot pa pred vojno. Najvišji pa je indeks pri industrijskih proizvodih za tekstilije, ki znaša 282,1. Ta visoki indeks za tekstilije je na eni strani v zvezi z visokimi

cenami surovin, na drugi strani pa je posledica visokih uvoznih carin.

Vloga občekoristnih stavbenih društev pri zidanju stanovanj v Nemčiji. V Nemčiji so napravili statistiko, iz katere je razvidno, koliko zidajo novih stanovanj privatniki, oziroma država in občine in koliko odpade na občekoristna stavbna društva. V letu 1927 je odpadlo od vseh novih stanovanj 33.269, to je 11,8%, na državo oziroma občine in druge javnopravne korporacije, 78.426, to je 27,9% na občekoristna stavbna društva, ter 169.395 oziroma 60,3% pa na privatnike. Kakor vidimo je vpliv stavbnih društev, pri teh so v veliki meri zastopane seveda stavbne zadruge, prav znaten. Ni pa njih delež pri zidanju novih stanovanj v vseh mestih enak. Pač pa je v velemestih mnogo večji, tako je odpadlo n. pr. v mestih z več kot 100.000 prebivalci 44.168 ali celih 51,1% na občekoristna društva, 33.914 ali 39,3% na privatnike in ostalih 8.245 ali 9,6% pa na državo, oziroma druge javnopravne korporacije. Vpliv občekoristnih stavbnih društev na zidanje stanovanj je seveda v veliki meri posledica naraščanja proletarijata v velemestih. Delavstvo išče izhoda iz stanovanjske bede potom samopomoči in to je vzrok, da se organizacija stavbnega združenstva vedno bolj razširja in utrjuje. Tudi pri nas bi bilo potrebno, če bi šli v tem oziru po istih potih, ki so edini, ki morejo dovesti do uspeha.

Gospodarska zveza v Ljubljani notira naslednje cene: Tomaževa žlindra baza 18% Din 125.—; rudninski superfosfat v vrečah po 50 kg in po 100 kg à Din 94.—, kalijeva sol po 100 kg Din 170.—, kostni superfosfat Din 128.—; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 285.—; kostna moka Din 120.—; mavec (gips) Din 40.—; nitrofoskal v pločevinastih bobnih Din 200.—; cement dalmatinski Din 58.—; klajno apno Din 350; lanene

tropine Din 3·90; modra galica Din 8·65; žveplo Din 3·20. Pri vagonem odjemu se cene za gnojila in cement znatno nižajo na franco vsaka postaja. Mlatilnice s tresali in reto Din 4.100—; slamoreznice Din 1.700— do 2.000—; čistilnik 10 sit Din 1.500—; Plugi Din 500— do Din 940; reporeznica M. R. Din 550—; trijerji Din 2.000— do 3.500—; mlatilnice na ročni pogon Din 2.200—; robkači Din 900—; sadni mlini Din 1.400— do Din 1.700—; brzoparilniki Din 1.400— do Din 2.800—; kosilni stroji Din 2.000—. Razen tega imamo na zalogi še vse vrste poljedelskih strojev in ognjavarne blagajne ter vse vrste semen, kot detelje, pese itd.

Občni zbor Kmetijskega društva v Strohincju, r. z. z o. z., se bo vršil 25. marca 1929 ob 4. uri pop. v Stari šoli v Naklem. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. spremembe pravil. 6. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Senčurju pri Kranju, r. z. z o. z., se bo vršil dne 24. marca 1929 ob 13. uri pri načelniku društva, Umniku: Dnevni red: 1. odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Škofji Loki, r. z. z n. z., bo 25. marca 1929 ob pol 11. uri v hranilničnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobrenje računskega zaključka za l. 1928. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Šmartnem na Pohorju, r. z. z n. z., se vrši dne 24. marca 1929 ob 11. uri v uradni sobi s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaklj. za l. 1928. 3. poročilo o izvršeni reviziji. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Električno strojne zadruge v Šmarci, r. z. z o. z., se bo vršil v nedeljo dne 14. aprila 1929 pop. ob 3. uri v mežnariji na Homcu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobrenje rač. zaključka za leto 1928. 4. volitev načelstva za 3 leta. 5. volitev nadzorstva za 3 leta. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Šmarju pri Jelšah, r. z. z n. z., se vrši v nedeljo dne 14. aprila 1929 ob 2. uri pop. v uradnih prostorih v kaplaniji. Dnevni red: 1. čitanje

zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Šmartnem ob Paki, r. z. z o. z., se vrši v nedeljo dne 7. aprila 1929 popoldne ob 3. uri v prostorih občinske pisarne. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 3. poročilo o izvršeni reviziji. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Lesne zadruge v Šmartnem na Pohorju s sedežem v Slov. Bistrici, r. z. z o. z., se vrši dne 7. aprila 1929 ob 11. uri dopoldne v prostorih Hranilnici in posojilnice v Šmartnem na Pohorju s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. volitve. 6. sprememba združinskih pravil. 7. predavanje o združništvu, o sadjarstvu in živinoreji. 8. slučajnosti.

Občni zbor stavbinske zadruge Lastni dom v Trbovljah, r. z. z o. z., se vrši dne 28. aprila 1929 ob pol 4. uri pop. v prostorih društvenega doma s sledečim dnevnim redom: 1. otvoritev in čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 4. sprememba pravil. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Veržetu, r. z. z n. z., se vrši dne 1929 ob 8. uri zj. v posojilnični pisarni. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Št. Vidu nad Cerknico, r. z. z o. z., se bo vršil dne 7. aprila 1929 ob 11. uri dop. v ljudski šoli. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za l. 1928. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

2. občni zbor Ljudske stavbne zadruge v Zagorju ob Savi, r. z. z o. z., se vrši 24. marca 1929 ob 3. uri pop. v Zadržnem domu v Zagorju ob Savi. Dnevni red: čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. revizijsko poročilo. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 5. volitev načelstva. 6. nadzorstva. 7. sprememba pravil. 8. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Zagradcu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 24. marca 1929 ob 3. uri v hranilničnem prostoru v Zagradcu s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. pregledovanje in odobrenje rač. zaključka za l. 1928. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske posojilnice v Žireh, r. z. z n. z., se vrši dne 1. aprila 1929 ob 13. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Vabilo k redni glavni skupščini

Zadružne zveze v Ljubljani,

registrovane zadruga z omejeno zavezo,

ki bo dne 11. aprila 1929 ob 10. uri dopoldne v Beli dvorani
„Uniona“ v Ljubljani, Miklošičeva cesta.

Dnevni red :

1. Odobrenje zapisnika o zadnji glavni skupščini.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1928.
5. Volitev odbora.
6. Dopolnilna volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Dr. A. Korošec l. r.,
predsednik.

I. § 19. Zvezinih pravil: Zvezina skupščina.

Zvezina skupščina je občni zbor zadruga in sestoja iz odposlancev Zvezinih članic.

Vsako zvezino članico zastopa na Zvezini skupščini njen načelnik. Če pa ta pri Zvezini skupščini ni prisoten, zastopa Zvezino zadrugo pooblaščenec, ki se izkaže s pravilno izdelanim pooblastilom načelstva Zvezine članice. Ena oseba sme zastopati kvečjemu 10 zadrug.

II. Polovična vožnja.

Za udeležbo glavne skupščine je dovoljena polovična vožnja na vseh železnicah kraljevine od vštete 9. do vštete 13. aprila.

Na vstopni postaji kupite cel vozni listek do Ljubljane. V Ljubljani pri izhodu voznega listka ne oddajte, ker velja s potrdilom o udeležbi tudi za vožnjo nazaj.

Potrdila o udeležbi se bodo izdajala pri skupščini v Unionu.

III. Pooblastila. — Zadruga, ki ne bi poslale na skupščino svojega zastopnika prosimo, da pošljejo pravilno podpisano pooblastilo Zvezi, ki bo poskrbela za zastopstvo.

Redni občni zbor Živinorejske zadruge v St. Jerneju, r. z. z. o. z., se bo vršil v Društveni dvorani dne 7. aprila ob 3. uri pop. s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 3. poročilo načelstva. 4. volitev načelstva in namest. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Jevnici, r. z. z. o. z., v likvidaciji, se bo vršil dne 25. marca 1929 ob 3. uri pop. v šoli. Dnevni red: 1. poročilo likvidatorjev o končani likvidaciji. 2. sklepanje o širambi poslovnih knjig.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v St. Jurju ob Tabornu, r. z. z. n. z., se vrši dne 25. marca 1929 po jutranjem sv. opraviilu ob 8. uri v poslovnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. bilance za 1. 1928. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. volitev dveh članov v načelstvo. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice Sv. Jurij pod Kumom, r. z. z. n. z., se vrši dne 14. aprila 1929 ob 7. uri v pisarni župnišča. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjen računski zaključek za leto 1928. 3. volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. sprememba pravil. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. slučajnosti.

29. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v St. Juriju pri Krnjarju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. marca 1929 ob 3. uri pop. v uradni sobi hranilnice. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1928. 4. volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge v Izlakah, r. z. z. o. z., se vrši 24. marca 1929 ob 3. uri pop. v združenih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. potrjevanje rač. zaključkov za 1. 1927 in 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Izlakah, r. z. z. o. z., se bo vršil 14. aprila 1929 ob 3. uri pop. v Zadrženem domu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. sprememba pravil. 6. volitev načelstva in nadzorstva. 7. slučajnosti.

Občni zbor hranilnice in posojilnice v Koprivnici, r. z. z. n. z., se vrši dne 7. aprila 1929 v pos. prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1928. 4. slučajnosti.

Občni zbor Posojilnice in hranilnice pri Sv. Križu pri Litiji, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. marca 1929 ob 3. uri pop. v društvenem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1928. 4. sprememba pravil. 5. slučajnosti.

Občni zbor Osrednjih mlekarov v Ljubljani, r. z. z. o. z., se vrši dne 26. marca 1929 ob 16. uri v pisarni zadruge s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev letnega računa za leto 1928. 3. volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Občekoristne stavbene zadruge Ljudski dom v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil 12. aprila 1929 ob 18. uri v zadruginih prostorih v Ljudskem domu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 3. sprememba pravil. 4. slučajnosti.

Občni zbor Obrtno kreditne zadruge v Ljubljani, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 3. aprila 1929 ob pol 8. uri zvečer v uradnem prostoru Pražakova ulica št. 3. Dnevni red: 1. čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. volitev cenilne komisije. 6. slučajnosti.

Občni zbor Društvene nabavne zadruge v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil 5. aprila 1929 ob 20. uri v zadruginih prostorih v Ljudskem domu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1928. 4. sprememba pravil. 5. slučajnosti.

Občni zbor Delavskega stavbenega društva v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil v sredo dne 3. aprila 1929 ob pol 6. uri zvečer v pisarni Kongresni trg št. 2 v Ljubljani. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo pregledovalcev računov. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1928. 4. volitev 6 članov načelstva, 3 pregledovalcev računov in 5 razsodnikov. 5. slučajnosti.

18. redni letni občni zbor Kmetijskega gospodarskega društva v Logatcu, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 25. marca 1929 ob 3. uri pop. v Društvenem domu s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. odobritev računskega zaključka za 1. 1928. 6. volitev načelstva. 7. volitev nadzorstva. 8. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sv. Lovrencu na Pohorju, r. z. z. n. z., se vrši na praznik sv. Jožefa dne 19. marca 1929 ob pol 9. uri dopoldne v uradni sobi v župnišću. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1928. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Lučah, r. z. z. n. z., se bo vršil 14. aprila 1929 ob 13. uri v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje in odobritev zadnjega zapisnika občnega zbora. 2. čitanje zadnjega revizijskega poročila. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Lesne zadruge v Lučah, r. z. z. o. z., se bo vršil 21. aprila 1929 ob 14. uri v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika ustanovnega občnega zbora. 2. odobritev zadruginih pravil. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega konzumnega društva v Lučah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 14. aprila 1929 takoj po sv. opraviilu v društvenem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjevanje rač. zaključka za 1. 1928. 4. volitev nadzorstva. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Mihaelu poleg Šoštanja, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo dne 21. aprila 1929 ob 9. uri dopoldan v Slomškovem domu s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. predlogi in slučajnosti.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Mirni peči, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 1. aprila 1929 ob pol 8. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za l. 1928. 3. slučajnosti.

Redni občni zbor Okrajne posojilnice v Mokronogu, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo 14. aprila 1929 ob pol 4. uri pop. v prostorih posojilnične pisarne. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. branje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

Občni zbor Električne strojne zadruge v Mozirju, r. z. z. o. z., se vrši v nedeljo dne 24. marca 1929 ob 3. uri pop. v prostorih osnovne šole v Mozirju. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obnega zbora. 2. poročilo a) načelstva, b) nadzorstva. 3. potrjenje računskega zaključka za leto 1928. 4. slučajnosti.

Občni zbor stavbne zadruge Prosvetni dom v Novem mestu, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 11. aprila 1929 v prostorih Ljudske posojilnice v Novem mestu ob 20. uri z dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika o ustanovnem obnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 4. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge v Novem mestu, r. z. z. o. z., se vrši v ponedeljek 8. aprila 1929 ob 9. uri dop. v uradnih prostorih z dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Glavna skupština Društva za štednjo i zajmove u Omišlju, r. z. s. n. j., održavat će se dne 7. aprila 1929 u pola 17 sati u društvenim prostorijama sa sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika glavne skupštine prošle godine. 2. čitanje revizijskog izvješćaja. 3. odobrenje računskog zaključka za godinu 1928. 4. odobrenje sklepov glavnih skupština z dne 15. aprila 1928 i 19. avg. 1928. 5. eventualija.

Občni zbor Stavbene zadruge Goričane v Preski, r. z. z. o. z., se vrši dne 1. aprila 1929 ob 15. uri v društvenem domu v Preski. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za leto 1928. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Posojilnice v Št. Petru pod Sv. Gorami, r. z. z. n. z., se vrši dne 25. marca 1929 popoldne ob pol 3. uri v občinski pisarni s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za leto 1928. 3. volitev enega računskega pregledovalca. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Posojilnice in hranilnice v Poljanah nad Škofjo Loko, r. z. z. n. z., se bo vršil 7. aprila 1929 ob 8. uri dopoldne v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika

zadnjega obnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje in odobrenje rač. zaključka za leto 1928. 4. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Radovljici, r. z. z. n. z., se vrši 3. aprila 1929 ob 2. uri pop. v zadržni pisarni. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1928. 3. volitev članov načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Rečici v Sav. dolini, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. marca 1929 ob pol 4. uri pop. v prostorih g. Antona Fürst v Rečici s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje revizijskega poročila. 2. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega obnega zbora. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobrenje računskega zaključka za leto 1928. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Rečici, r. z. z. o. z., se bo vršil 25. marca 1929 pop. ob 3. uri pri g. Anton Fürstu. Dnevni red: 1. poročilo o izvršeni reviziji. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje računskega zaključka za leto 1928. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Posojilnice za krajne občine Sladka gora in Ponikva, r. z. z. n. z., se bo vršil 24. marca 1929 ob 9. uri dop. v župnišču s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje revizijskega poročila. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje rač. zaključka za leto 1928. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Smledniku, r. z. z. n. z., se vrši dne 25. marca 1929 po jutranji sv. maši v društvenem domu s sledečim sporedom: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Sodražici, r. z. z. o. z., se vrši v nedeljo dne 14. aprila 1929 ob 3. uri pop. v društveni dvorani s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 4. dopolnilna volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nakupovalne in prodajne zadruge v Solčavi, r. z. z. o. z., se vrši dne 24. marca 1929 ob 8. uri s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Središču, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 7. aprila 1929 ob 3. uri pop. v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1928. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske hranilnice in posojilnice v Starem trgu pri Ložu, r. z. z. n. z., se bo vršil v ponedeljek dne 25. marca 1929 ob 3. uri pop. v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1928. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.